

SXEDIO.H59

18.7.1960: Η ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΡΙΒΑΣ ΔΙΓΕΝΗΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΝΕΙ ΣΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΣ ΤΟΥ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΗ ΤΟΥ ΝΑ ΠΟΛΙΤΕΥΘΕΙ ΕΝΩ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΟΡΙΣΤΙΚΟΠΟΙΕΙΤΑΙ Η ΔΙΑΣΠΑΣΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΣΕ "ΜΑΚΑΡΙΑΚΟΥΣ" ΚΑΙ "ΓΡΙΒΙΚΟΥΣ"

Τους τελευταίους μήνες του **1959** ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος συναντήθηκε με τον Στρατηγό Γρίβα στη Ρόδο όπου έλυσαν τις διαφορές τους και έθεσαν τις βάσεις για συνεργασία μεταξύ τους.

Αυτό όμως δεν κράτησε για πολύ καιρό. Γιατί θα ακολουθούσαν ακόμη χειρότερες μέρες και χειρότεροι καυγάδες μεταξύ των ηγετών του ελληνικού κυπριακού λαού που θα οδηγούσαν στο ολοκληρωτικό του μοίρασμα σε "Γριβικούς" και Μακαριακούς" που θα ταλάνιζαν την Κύπρο για σειράν ετών μέχρι και μετά το θάνατο τους ακόμη το **1974** του Γρίβα και το **1977** του Μακαρίου και παρά την καταστροφή που επισώρευσε αυτή η διάσπαση και διαχωρισμός του λαού στον τόπο γενικότερα.

Μερικές από τις αιτίες -χωρίς να είναι οι μόνες- ήταν η απόφαση του Στρατηγού Γρίβα να αναμιχθεί στην πολιτική στην Ελλάδα με στόχο να επιδώσει την Πρωθυπουργία, και αργότερα τα όσα ανέφερε στα απομνημονεύματά του με τα οποία επιτίθετο τόσο εναντίον των παλαιοπολιτικών στην Ελλάδα όσο και εναντίον του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, αλλά και συνεργατών του όπως ο Πολύκαρπος Γιωρκάτζης στην Κύπρο που είχε στο μεταξύ ταχθεί ολόψυχα παρά το πλευρό του Αρχιεπισκόπου.

Η απόφαση του Γρίβα να πολιτευθεί ήταν φυσικό να τον αναγκάσει να μιλά πλέον ως πολιτικός και όχι ως στρατιωτικός και αυτό τον ανάγκαζε να απαντά συνεχώς στο Μακάριο δημόσια και το αντίθετο, πράγμα που πρόσθετε στην πολιτική οξύτητα και στην όξυνση μεταξύ των υποστηρικτών των δυο ηγετών.

Ο Στρατηγός Γρίβας, με όλη τη δόξα του απελευθερωτή της Κύπρου γινόταν όπου πήγαινε

αντικείμενο θερμών εκδηλώσεων στην Ελλάδα κι' αυτό δεν μπορούσαν να το δεχθούν οι παλαιοπολιτικοί της χώρας.

Από την άλλη, ως "πολιτικός" πια ο Γρίβας, ήταν φυσικό να προσπαθεί να κατηγορεί τους Έλληνες παλαιοπολιτικούς για τους διάφορους χειρισμούς στο Κυπριακό, ιδιαίτερα σαν φάνηκε ότι οι συμφωνίες της Ζυρίχης που είχαν επιτύχει δεν μπορούσαν να εφαρμοσθούν χωρίς εμπόδια.

Ακόμα έβγαλε στη φόρα παρασκήνια της υπογραφής των συμφωνιών που δεν συνέφερε σε μια τέτοια περίοδο και εξαπέλυσε κατηγορίες για προσπάθεια παραπλάνησης του στο θέμα των συμφωνιών.

Από την αρχή ο Γρίβας προσπάθησε να αποσυνδέσει τον εαυτό του από τις συμφωνίες της Ζυρίχης και έβαλλε εναντίον των κυρίων πρωτεργατών τους- και πολιτικών του πια αντιπάλων- που δεν ήταν άλλοι από τον Πρωθυπουργό Κωνσταντίνο Καραμανλή και τον υπουργό του τον Εξωτερικών Ευάγγελο Αβέρωφ, αλλά αφήνοντας υπονοούμενα ή και εξαπολύοντας κατηγορίες ακόμα εναντίον του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου.

Ήταν μια πολύ ευαίσθητη περίοδος και τα θέματα που έθιγε ήταν πολύ λεπτά κι έτσι, τόσο ο Αβέρωφ στην Ελλάδα κυρίως, όσο και ο Μακάριος στην Κύπρο, δεν μπορούσαν παρά να αναταποδίδουν τα πυρά τους εναντίον του Στρατηγού Γρίβα, πράγμα που οδηγούσε τον καθένα να τάσσεται με ή εναντίον του πρώην αρχηγού της ΕΟΚΑ.

Εξαρση των διαφορών σημειώθηκε στη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας στην οποία οι "Μακαριακοί" τάχθηκαν υπέρ της εκλογής του Μακαρίου στην προεδρία και οι "Γριβικοί" και της άκρας δεξιάς και της Αριστεράς υπέρ της εκλογής του Ιωάννη Κληρίδη.

Ο Στρατηγός Γρίβας κατέστησε σαφές στην Ελλάδα από την αρχή ότι δεχόταν συνεργασία με παλαιοπολιτικούς, υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί θα εντάσσονταν σε δική του Κίνηση (Κίνηση που εκδηλώθηκε υπέρ του) που τον υποστήριζε και όχι να

εντασσόταν ο ίδιος στα κόμματα τους και να γινόταν κομματάρχης και υποχείριος της κομματικής πειθαρχίας. Σ' αυτό το θέμα παρουσιαζόταν απόλυτα ασυμβίβαστος.

Αυτό που προσπαθούσε να κάμει ο Γρίβας στην Ελλάδα ήταν παρόμοιο με εκείνο που είχε κατορθώσει με επιτυχία ο Μακάριος στην Κύπρο: Να ηγηθεί νέας πολιτικής κίνησης μακριά από τους παλααιοκομματικούς.

Σε μια ανάλυση του ο Μελής Νικολαΐδης (ανταποκριτής της εφημερίδας "Ελευθερία" στην Αθήνα) έγραφε ότι πολλοί πολιτευόμενοι είχαν προσεγγίσει το Στρατηγό και ζήτησαν τη συνεργασία του.

Πρόσθετε ο Μελής Νικολαΐδης (Ελευθερία 3.2.1960):

"Αλλ' ο Στρατηγός τηρώντας σταθερά την αρχή ότι σε καμιά κομματική συναλλαγή και συνεργασία δεν είναι διατεθειμένος να προέλθει, αλλά δέχεται μόνο προσχωρήσεις στην καθαρά εθνική κίνηση περί αυτόν απέρριψε την απαίτηση που προέβαλαν για τον σχηματισμό διοικούσας επιτροπής, στην οποία βεβαίως βαρύνουσα θέση θα κατείχαν οι ίδιοι με απλό Πρόεδρο το Στρατηγό Γεώργιο Γρίβα.

Η Κίνηση που υποστήριζε το Γρίβα προσεταιρίσθη αρχικά τον αρχηγό των Φιλελευθέρων Σοφοκλή Βενιζέλο με τον οποίο άρχισε επαφές για συνεργασία σε μια μελλοντική εκλογική αναμέτρηση με τους όρους του Διγενή.

Επιδίωξη ήταν όπως επιτευχθεί η προσχώρηση στην Κίνηση Γρίβα μεγάλου αριθμού βουλευτών και από τα άλλα κόμματα, ώστε να αποτελέσει μια κινητήρια δύναμη για πάρα πέρα επιτυχίες.

Ωστόσο από την αρχή δεν φάνηκε να ενδιαφέρεται κανένας βουλευτής να συνδεθεί μαζί τους ή τουλάχιστον να έχει όλη τη δόξα ο Διγενής, ο οποίος σύμφωνα με τον Μελή Νικολαΐδη, υποστήριζε ακόμα όπως ο Σοφοκλής Βενιζέλος μείνει μακριά.

Ετσι οι προσπάθειες για μια συνεργασία ματαιώθηκαν πριν καλά καλά αρχίσουν, γιατί και

άλλοι βουλευτές δεν έδειξαν ενδιαφέρον.

Ωστόσο, σύμφωνα με την Κίνηση που υποστήριζε το Γρίβα " η διακοπή των συνεννοήσεων προήλθε από τον ίδιο το Στρατηγό Γρίβα, ο οποίος ορθότατα σκεπτόμενος απέρριψε οποιαδήποτε κομματική συνεργασία με τους Φιλελεύθερους και μάλιστα για το στενό και περιορισμένο σκοπό της ανατροπής της Κυβέρνησης, αλλά θα δεχόταν μόνο πλήρη προσχώρηση, χωρίς όρους, των στελεχών και των μελών του Κόμματος στην Κίνηση χωρίς την προσωπική συμμετοχή του κ. Βενιζέλου".

Στο μεταξύ στο χώρο του Κοινοβουλίου στην Αθήνα σημειώνονταν ραγδαίες εξελίξεις. Δέκα βουλευτές κατέθεσαν στη Βουλή δήλωση ανεξαρτητοποίησης από τα κόμματά τους και τη δημιουργία Νέας Πολιτικής Κίνησης με κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο το Γεώργιο Αθανασιάδη-Νόβα, γνωστό πολιτευτή και ποιητή και μέλος της Ακαδημίας Αθηνών. Η κίνηση αποτελείτο από τους Γ. Αθανασιάδη Νόβα. Σ. Αλαμανή, Φωκ. Ζαΐμη, Ι. Ζίγδη, Δ. Κωστή, Εμμ. Λουλακάκη. Γ. Μαύρο, Κ. Μητσοτάκη, Π. Παπαληγούρα και Ι. Τούμπα.

Στην ομάδα μετείχαν επίσης και τρεις εξωκοινοβουλευτικοί και πρώην Υπουργοί, οι Δ. Παπασπύρου, Γεώργιος Ράλλης και Γεώργιος Μελάς.

Οι κινήσεις του Στρατηγού Γρίβα ανησύχησαν όπως αναφέρθηκε τους παλαιοπολιτικούς και ιδιαίτερα τους πολιτικούς του Κέντρου με επικεφαλής τον αρχηγό της Δημοκρατικής Ένωσης Ηλία Τσιριμώκο, ο οποίος άρχισε εκστρατεία συνένωσης των Κομμάτων του Κέντρου ώστε να προλάβουν το Στρατηγό Γρίβα.

Στόχος ήταν να καλυφθεί ο χώρος μεταξύ της Δεξιάς ΕΡΕ του Κωνσταντίνου Καραμανλή και της Αριστεράς ΕΔΑ του Πατσαλίδη.

Παράλληλες προσπάθειες κατέβαλε στις αρχές Ιουλίου **1960** και ο Σοφοκλής Βενιζέλος με επιδίωξη τη συνένωση της αντιπολίτευσης.

Αλλά ο Στρατηγός Γρίβας είχε σταθερές

αξιώσεις: Να αναλάβει την ηγεσία της αντιπολίτευσης του Καραμανλή και να ακολουθήσουν εκλογές.

Ετσι για ένα διάστημα ο Γρίβας διέκοψε τις επαφές του με τα κόμματα και προχώρησε μόνος στις αποφάσεις του.

Από την άλλη, όμως, ενώ τα κόμματα αυτά ήθελαν την αίγλη του Γρίβα που σίγουρα θα έφερνε κάποιους ψηφοφόρους, επέμεναν να μη τον θέλουν για αρχηγό της Αντιπολίτευσης. Ετσι περίμεναν να δουν το λαϊκό έρρισμα που θα εξασφάλιζε ο Στρατηγός, πριν πουν τον τελευταίο λόγο.

Εξ άλλου ήταν πολύ νωρίς μια και ο Γρίβας δεν είχε ακόμα εκφράσει επίσημα πρόθεση να διεκδικήσει τις εκλογές και επομένως δεν θα διέλυαν πρώτα τα κόμματά τους και ύστερα να έμεναν εκτεθειμένοι. Ετσι εφάρμοσαν την αρχή "βλέποντας και κάνοντας"

Η κυοφορούμενη απόφαση του Στρατηγού Γρίβα καθυστέρησε για αρκετό χρονικό διάστημα και τελικά ανακοινώθηκε στις **18 Ιουλίου 1960**, στη διάρκεια περιοδείας του στη Θεσσαλία.

Σ' αυτή την περιοδεία του ο Στρατηγός επιβεβαίωσε ξαφνικά ότι του προσφέρθηκε η ηγεσία όλων των κομμάτων της εθnikοφρονος Αντιπολίτευσης, αλλά, όπως είπε, δεν την αποδέχθηκε προσθέτοντας ότι δεν απέβλεπε σε κομματικές επιδιώξεις και συναλλαγές, αλλά σε εθνικούς αποκλειστικώς σκοπούς με τη δημιουργία ενός μεγάλου εξυγιαντικού και αναγεννητικού λαϊκού Κινήματος έξω και υπεράνω των κομμάτων.

Δεν επιδιώκω, είπε ο Στρατηγός Γρίβας, την ανασυγκόλληση των κομμάτων, αλλά τη δημιουργία ενιαίου οργανισμού εξυγίανσης κομμάτων και πολιτικών πραγμάτων.

Όλοι, είπε, μπορούν να ενταχθούν στον ενιαίο οργανισμό και μετά τη δημιουργία κράτους δικαίου, ύστερα από λίγα χρόνια, τα κόμματα θα είναι ελεύθερα να επαναλάβουν τη δράση τους.

Οι προθέσεις του Στρατηγού Γρίβα ανακοινώθηκαν και με επίσημη ανακοίνωση που

εκδόθηκε από το πολιτικό του γραφείο.

Στην ανακοίνωση αναφερόταν, σύμφωνα με το πρακτορείο Ρόιτερ ότι ο Στρατηγός αποφάσισε οριστικά και αμετάκλητα να εισέλθει στην ενεργό πολιτική, αλλά επέμενε στη διάλυση των άλλων κομμάτων και την ένταξη τους στην Κίνηση του.

Επίσης τονιζόταν ότι επιδίωξη του ήταν η δημιουργία ευρείας λαϊκής εξωκομματικής Κίνησης αποκλειστικά εθνικής, με κεντρική επιδίωξη "να πραγματοποιήσει και το άλλο έντονο αίτημα του ελληνικού λαού, το αίτημα της βασικής πολιτικής αλλαγής".

Αναφερόταν επίσης ότι σύντομα ο Στρατηγός Γρίβας θα ανακοίνωνε στον ελληνικό λαό "τον τρόπο και το χρόνο της εκδήλωσης της πολιτικής του εξόρμησης," και "θα καθιστούσε συγχρόνως γνωστό και το πλήρες πρόγραμμα του Νέου Εθνικού Πολιτικού Κόμματος" το οποίο μελετάτο εξαντλητικά, να καλύπτει εντελώς όλους τους τομείς της εθνικής οικονομικής και πολιτικής ζωής της Ελλάδας.

Γιατί τελικά ο Διγενής πείστηκε να ανακοινώσει τις προθέσεις του, παρά το γεγονός ότι τα άλλα κόμματα, έστω και μικρά επέμεναν στην αυτοτέλειά τους και δεν συμφωνούσαν να συνεργαστούν μαζί του;

Μια εξήγηση έδωσε ο αγωνιστής της ΕΟΚΑ Ρένος Κυριακίδης, που ανέλαβε μάλιστα και υπεύθυνος του τμήματος των φοιτητών της Κίνησης του Στρατηγού Γρίβα αργότερα, σε δήλωση του τα Χριστούγεννα του **1960** στην εφημερίδα "Ελευθερία" της Κύπρου:

" Κατ' αρχήν ο Αρχηγός Διγενής δεν είχε σκοπό να κατέλθει στην πολιτική. Ήθελε να παραμείνει ως εθνικός αγωνιστής και μόνο εάν η πατρίδα αισθανόταν την ανάγκη των υπηρεσιών του και τον καλούσε σε οποιοδήποτε νέο εθνικό αγώνα να αναλάμβανε τούτο.

" Ο αγνός και μεγαλόψυχος αυτός αρχηγός, αφού επετέλεσε πλήρως το καθήκον του στην Κύπρο, είχε αποσυρθεί με επαναπαυμένη τη συνείδηση του στον ιδιωτικό βίο, χωρίς να γνωρίζει τα παρασκήνια της

λύσης του Κυπριακού και την υφιστάμενη στην Ελλάδα άθλια κατάσταση. Φάνηκε όμως σ' αυτόν παράδοξο γιατί όπου πήγαινε, σύσσωμος ο λαός του φώναζε: " Στρατηγέ σώσε μας".

" Στην αρχή δεν ήθελε ούτε ο ίδιος να πιστεύσει ότι υπήρχε πραγματικά μια τέτοια κατάσταση, η οποία επέβαλλε σ' αυτόν την ενεργό ανάμιξη στην εθνική ζωή της χώρας και για το λαό αυτό, επίμονα διακήρυττε ότι δεν θα κατερχόταν στον πολιτικό στίβο.

" Στο Μεσολόγγι του φώναζαν: "Διγενή, σώσε μας, πεινούμε".

" Για το Διγενή ήταν τότε μια περίοδος όχι αναμονής, αλλά σοβαρής μελέτης και στάθμισης της κατάστασης.

" Στο μεταξύ άρχισε να ρίχνεται φως στα παρασκήνια λύσεως του Κυπριακού και να καθίσταται φανερή η άθλια πολιτική κατάσταση, η οποία επικρατούσε στην Ελλάδα.

" Αυτά όλα έπεισαν το Διγενή να κάμει μια δεύτερη εξόρμηση μετά απο εκείνη του Μεσολογγίου. Στην Καρδίτσα διαπίστωσε την τραγική κατάσταση του αγροτικού κόσμου. Και τέλος είναι γνωστή η εξαγγελθείσα απόφαση του.

" Δεν μπορώ, είπε, να επαναπαύομαι στη δόξα μου και να διέρχομαι μια καλοζωή, όταν η Πατρίδα μου πένεται και δυστυχεί.

" Αποφάσισε, λοιπόν, να κάμει μια εξυγιαντική Κίνηση. Η Ελλάδα χρειαζόταν τις υπηρεσίες του για να ορθοποδήσει, να αναστηλωθεί και να μεγαλουργήσει, όπως τόσον πολλές φορές, το έπραξε στη μακρά ιστορία της. Αυτό το έργο το εθνικό ανέλαβε ο Διγενής".

Αξίζει να αναφερθεί ότι ο Στρατηγός Γρίβας ανακοίνωσε τις προθέσεις του, ενώ στην Κύπρο ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος είχε ήδη εκλεγεί Πρόεδρος και ενώ διεξάγονταν διεργασίες για τη διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη της πρώτης Κυπριακής Βουλής.

Οι φιλοδοξίες του Στρατηγού Γρίβα ήταν μεγαλύτερες από εκείνες του Αρχιεπισκόπου

Μακαρίου. Στόχευε να ηγηθεί ολοκλήρου του Έθνους και σαν ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας να επιδιώξει να βελτιώσει ή αλλάξει τις συμφωνίες της Ζυρίχης, που αποδείχθηκε πολύ δύσκολο να εφαρμοσθούν και για τις οποίες, όπως επανειλημμένα είχε δηλώσει από της επιστροφής του στην Ελλάδα, δεν είχε ενημερωθεί.

Ακόμα ίσως να πίστευε ακόμα ότι με εκείνον Πρωθυπουργό στην Ελλάδα και το Μακάριο Πρόεδρο στην Κύπρο, η τροποποίηση των συμφωνιών, αν όχι και η κατάργησή τους, θ' αποδεικνυόταν πολύ εύκολη υπόθεση, μια και ο Μακάριος στην Κύπρο δεν ήταν κι εκείνος καθόλου ικανοποιημένος από μερικές πρόνοιες των συμφωνιών που έδιναν υπερπρονόμια στους Τούρκους.

Γι' αυτό όσο κι αν έλεγε ότι δεν αναμιγνυόταν στα πολιτικά πράγματα του τόπου, με δηλώσεις του από την Αθήνα, καθόριζε ποιοι ήθελε να εκλεγούν στην Κυπριακή Βουλή.

Ήθελε να είναι άνθρωποι "με ακραιφνή εθνική συνείδηση" με τους οποίους θα μπορούσε στη δεδομένη στιγμή να συνεργασθεί στο μέλλον.

Οι σκέψεις του Στρατηγού περιλαμβάνονταν σε μια νέα ανακοίνωση του που εξέδωσε στις **21 Ιουλίου 1960**, ημέρα ανακοίνωσης στη Λευκωσία των ονομάτων των **35** υποψηφίων για την Κυπριακή Βουλή.

Ανέφερε ο Στρατηγός:

" Δυστυχώς από κανένα δεν ενημερώθηκα για τις μακρές διαπραγματεύσεις που διεξήχθησαν, και οι οποίες κατέληξαν στις τελευταίες συμφωνίες, ούτε τέθηκαν μέχρι στιγμής υπόψη μου τα υπογραφέντα κείμενα τους.

" Συνεπώς δεν μπορώ ακόμη να διατυπώσω κρίσεις για τις συμφωνίες και επιφυλάσσομαι να πράξω τούτο ύστερα από επισταμένη μελέτη τους.

" Για τις βουλευτικές εκλογές που προκηρύχθηκαν στην Κύπρο παρατηρώ με λύπη μου ότι γίνεται πάλι χρήση του ονόματός μου σε ανακοινώσεις και προκηρύξεις που έχουν σχέση με τις εκλογικές ζυμώσεις.

" Απαγορεύω την ανάμιξη αυτή του ονόματος μου και επιθυμώ να μείνω μακριά από τον εκλογικό σάλο.

" Ωστόσο αφού διεξήγαγα για τετραετία τον ανυπέβλητο εθνικό απελευθερωτικό αγώνα της ιδιαίτερης μου πατρίδας Κύπρου, δεν παύω να ενδιαφέρονμαι για το αβέβαιο και πλήρες κινδύνων και δυσκολιών μέλλον της εφ' όσον η λύση που δόθηκε δεν ικανοποιεί τους Έλληνες της νήσου, είναι αντίθετη με τους γραπτούς και άγραφους νόμους, αλλά πρακτικά ανεφάρμοστη.

" Για τούτο θα ευχόμουν όπως για την αντιμετώπιση της εκεί νέας καταστάσεως των πραγμάτων εμφανισθούν στο προσκήνιο της κυπριακής εθνικής και πολιτικής ζωής γενικώς άνδρες με ακέραιο χαρακτήρα και πνεύμα ανιδιοτελούς αφροσίωσης και προ παντός με ακραιφνή ελληνική εθνική συνείδηση, οι οποίοι να οδηγήσουν το μαρτυρικό ελληνικό μαρτυρικό λαό της Κύπρου στην οδό της ευημερίας και εθνικής αποκατάστασης υπέρ των οποίων αυτός αγωνίστηκε και θυσιάστηκε".

Όπως έχει λεχθεί ο Στρατηγός Γρίβας δεν ήθελε με κανένα τρόπο να ηγηθεί στην Ελλάδα ενός συνονθυλεύματος κομμάτων της αντιπολίτευσης αλλά "θα τίθετο επικεφαλής μιας καθαρώς εθνικής κίνησης για την πολιτική εξυγίανση και την εθική ανάπλαση του Έθνους, χωρίς καμιά απολύτως κομματική χροιά ή επιδίωξη".

Κι' έτσι τώρα με την ανακοίνωση της πρόθεσης του να κατέλθει σε εκλογές, τα υπόλοιπα κόμματα, προ του κινδύνου να υπερφαλαγγισθούν από την κίνηση του Γρίβα άρχισαν να συνασπίζονται.

Παράλληλα οι κομματικές εφημερίδες και ήσαν πολλές εκείνη την περίοδο, άρχισαν να παρασιωπούν σκόπιμα τη δραστηριότητα του Στρατηγού Γρίβα που "εκδιώχθηκε" από τις πρώτες τους σελίδες.

Στο παρασκήνιο, όμως, επιτυγχανόταν μια προσέγγιση του αρχηγού του Κόμματος των Φιλελευθέρων Σοφοκλή Βενιζέλου με τον αρχηγό της Δημοκρατικής Ένωσης Τσιριμώκο του οποίου η δύναμη ήταν αμαφίβολη.

Οι άλλοι δυο ηγέτες κομμάτων, ο Γεώργιος Παπανδρέου του Δημοκρατικού Φιλελεύθερου Κόμματος και Σπύρος Μαρκεζίνης των Προοδευτικών δεν αναμίχθηκαν με την ελπίδα να καλούνταν να αναλάβουν την ηγεσία της νέας κίνησης καθώς η Νέα Πολιτική Κίνηση, που αποτελείτο από βουλευτές που είχαν αποσκιρτήσει από τα διάφορα κόμματα βρισκόταν σε αδιέξοδο.

Όμως ο Γρίβας, που θεωρείτο εθνικός ήρωας εκείνη την περίοδο, δεν ήταν δυνατό να συμβιβασθεί με τους πολιτικούς.

Από την άλλη απομονωμένος καθώς ήταν για πέντε τουλάχιστον χρόνια στην παρανομία και μακριά από πολλές πραγματικότητες και χωρίς να έχει καμιά σχέση ή να γνωρίζει για κομματικά παρασκήνια, πίστευε ότι τα χειροκροτήματα του λαού που υποδεχόταν τον απελευθερωτή της Κύπρου στις διάφορες περιόδους και επισκέψεις του, ήσαν αρκετά για να τον αναδείξουν Πρωθυπουργό της Ελλάδας για την εθνική της αναγέννηση.

Με κανένα τρόπο δεν συμβιβάζόταν με τους παλαιοπολιτικούς. Ήθελε να είναι ο Στρατάρχης κι οι άλλοι οι λοχαγοί του.

Σε ομιλία του την 1η Αυγούστου 1960 στην Κόρινθο ο Στρατηγός Γρίβας τόνισε για τα κόμματα και γενικά τις σκέψεις του:

" Το Κομματικό κράτος, το οποίο τόσες δυστυχίες επισώρευσε στην πατρίδα μας, πρέπει να καταλυθεί. Ντρέπομαι για το σημερινό κατόντημα της Ελλάδας μας, για την οποία από ηλικίας 17 ετών πολέμησα και πολεμώ. Αγωνίστηκα για το κράτος αυτό και δεν θα επιτρέψω στους "επιβήτορες της εξουσίας" να το διαλύσουν. Γι αυτό αποφάσισα να κατέλθω στην πολιτική. Δεν πρόκειται να μου προσδώσει νέαν αίγλη το ότι θα γίνω Πρωθυπουργός, αφού έγινα Διγενής.

" Εάν κατέρχομαι στον πολιτικό στίβο το πράττω για να γίνει η Ελλάδα κράτος δικαίου, κράτος για όλους τους Έλληνες και όχι για το Κόμμα.

" Ούτε πρόκειται να φτιάξω κόμμα. Θα παραμείνω

στην αρχή όσο καιρό με χρειάζεται η πατρίδα, η οποία εξέπεσε στα μάτια των ξένων.

" Οι σύμμαχοι, όχι μόνο δεν μας σέβονται, αλλά ούτε μας λογαριάζουν ως Έθνος. Σαν είναι γνωστή η στάση της Αγγλίας, η επίθεση της Τουρκίας και τελευταία και αυτής ακόμη της Ιταλίας εναντίον της ακεραιότητα της χώρας μας.

" Πως να μας σεβασθούν, όταν χωρίς να ερωτηθεί ο λαός, ο Υπουργός των Εξωτερικών υπογράφει συμφωνίες που έχουν τεράστια σημασία για το μέλλον της φυλής μας;

" Σκοπός μου είναι να καταστήσω την Ελλάδα σεβαστή σε όλους."

Στη συνέχεια ο Στρατηγός Γρίβας αναφέρθηκε και πάλι στις προσπάθειες για ενοποίηση της αντιπολίτευσης:

" Μου πρότειναν να τεθώ επί κεφαλής της ενιαίας Αντιπολίτευσης. Δηλαδή να ενώσω όλους αυτούς που έχουν αντίθετα συμφέροντα και αντίθετα προγράμματα. Επειτα όμως τί θα γίνει;

" Πώς θα εφαρμόσω το πρόγραμμα μου, όταν θα φεύγει ο ένας από εδώ και ο άλλος από εκεί;

" Εχουμε πρόσφατα παραδείγματα των μεγάλων πατριωτών, του Πλαστήρα και του Παπάγου, που ενώ είχαν όλην τη θέληση και την πίστη να σώσουν την πατρίδα, απέτυχαν από τους πολιτικούς συνεργάτες τους.

" Γι' αυτό θα προχωρήσω μόνος, ανεξάρτητα και μακριά από Κόμματα, στον σκοπό μου, εξασφαλίζοντας αξίες, πιστούς και πατριώτες συνεργάτες".

Σε ερωτήσεις των συγκεντρωθέντων ο Στρατηγός είπε ότι θα εφαρμόζε αμέσως το Πόθεν Έσχες.

Όταν κάποιος του παρατήρησε ότι οι πλούσιοι θα σπεύσουν να αναχωρήσουν με αεροπλάνα την ίδια νύκτα στο εξωτερικό ο Στρατηγός μεταξύ σοβαρού και αστείου απάντησε:

" Μόλις αναλάβω την Πρωθυπουργία θα απαγορεύσω τις πτήσεις των αεροπλάνων..."

Τελικά ο Στρατηγός Γρίβας με ενυπόγραφη

δήλωση του στις **29 Οκτωβρίου 1960** εξέφραζε πρόθεση του και πάλι να κατέλθει στον πολιτικό στίβο.

Και χωρίς να οριστικοποιεί την απόφαση του κάλεσε τα κόμματα της αντιπολίτευσης της δεξιάς, εκτός από την ΕΔΑ, το Κόμμα της Αριστεράς, να συνεργασθούν μαζί του και ουσιαστικά να αυτοδιαλυθούν και να ταχθούν κάτω από την Εθνική του Κίνηση. Παρά την άρνηση των Κομμάτων να υπαχθούν σ' αυτόν, ο Γρίβας επέμενε ως προϋπόθεση για να μπορέσει να προχωρήσει στο έργο της εξυγίανσης που επαγγελλόταν.

Στην έκκληση του τόνιζε ακόμη ότι πρόθεση του δεν ήταν να προσθέσει ένα ακόμα κόμμα και πρόσθετε ότι η κίνηση του θα είχε το χαρακτήρα ειρηνικής επανάστασης για την επίτευξη εθνικών και κοινωνικών σκοπών.

Η νέα έκκληση-πρόθεση του Στρατηγού Γρίβα έχει ως εξής:

"Υστερα από προσεκτική μελέτη της εσωτερικής και διεθνούς κατάστασης, κατέληξα στην απόφαση να αναλάβω με δημοκρατικές μεθόδους άμεση και ευρεία πολιτική δράση, για να συντελέσω και εγώ στην απομάκρυνση των μεγάλων κινδύνων που απειλούν τον Ελληνικό λαο και το Ελληνικό Έθνος.

"Μοναδικό κίνητρο στην απόφαση μου αυτή υπήρξε η συναίσθηση του εθνικού καθήκοντος και η επιθυμία μου να προσφέρω μια ακόμη υπηρεσία στην πατρίδα.

"Στην απόφαση μου ενθαρρύνθηκα τόσο από τις εκκλήσεις, οι οποίες από παντού μου απευθύνονται κάθε μέρα, όσον και από την πρόσφατη επικοινωνία μου με τις μάζες του λαού των πόλεων και της υπαίθρου που μοχθούν, από τις οποίες και εγώ προέρχομαι και των οποίων συνέλαβα τον έντονο πόθο της αλλαγής και εξυγίανσης της δημόσιας ζωής μας.

"Αφού επιτέλεσα κατά το παρελθόν το εθνικό μου καθήκον και αφού εξασφάλισα έτσι τη γαλήνη της συνείδησης που αποτελεί την ωραιότερη ανταμοιβή για τους δημόσιους άνδρες, είχα κάθε δικαίωμα να

αποσυρθώ στην ηρεμία του ιδιωτικού βίου.

" Κατέληξα όμως στο συμπέρασμα, ότι χωρίς άμεση ενσωμάτωση των ζωντανών δυνάμεων του Έθνους σε ένα πανελλήνιο Κίνημα ανανέωσης και εξύψωσης της πολιτικής μας ζωής, σύντομα θα τεθούν σε κίνδυνο οι δημοκρατικές ελευθερίες του ελληνικού λαού, τα βάθρα του πολιτειακού και κοινωνικού καθεστώτος που μας διέπει, και αυτή ακόμη η διεθνής θέση της Ελλάδας.

" Δεν κινούμαι στη νέα μου εξόρμηση από προσωπική φιλοδοξία και ούτε σκοπεύω να προσθέσω ένα επί πλέον σ αυτά που υπάρχουν και να ηγηθώ δικού μου κόμματος.

" Η κίνηση μου θα έχει τη μορφή μιας ειρηνικής επανάστασης προς επίτευξη συγκεκριμένων εθνικών και κοινωνικών σκοπών.

" Για να τους επιτύχω έχω ανάγκη της βοήθειας όλων των Ελλήνων όσοι συμμερίζονται τους φόβους μου και συμφωνούν με τις απόψεις μου.

" Αυτή τη στιγμή, ενώ επίκειται η δήλωση μου για κάθοδο μου στον πολιτικό στίβο και την έναρξη πολιτικού αγώνα, είμαι υποχρεωμένος να απευθυνθώ προς ολόκληρο τον πολιτικό κόσμο της χώρας και ιδιαίτερα στα κόμματα που αντιπολιτεύονται τη σημερινή Κυβέρνηση, εκτός εκείνου της άκρας αριστεράς, το οποίο λαμβάνει και εκτελεί διαταγές που προέρχονται από έξω, και τα καλώ να με συνδράμουν στο δύσκολο έργο το οποίο αναλαμβάνω.

" Η συμπαράσταση τους στον αγώνα μου πιστεύω ότι θα δημιουργήσει υπέρ τους τίτλους στην ευγνωμοσύνη τους Έθνους, οι οποίοι τίποτε δεν θα υπολείπονται από τους άλλους τίτλους, τους οποίους δικαίως εξασφάλισαν με την προγενέστερη τους εθνική δράση.

" Είμαι βέβαιος ότι θα προστρέξουν στη φωνή του εθνικού ηγέτορα, η οποία είναι και η φωνή της Ελλάδας.

Την ίδια μέρα ο Στρατηγός Γρίβας παρέστη στο γιορτασμό για την επέτειο της επετείου της 28ης

Οκτωβρίου στο Παναθηναϊκό στάδιο όπου πενήντα χιλιάδες λαού τον αποθέωσαν για πολλά λεπτά.

Ανάμεσα στα χειροκροτήματα ακούστηκαν και διάφορα συνθήματα ως " Διγενής- Ελλάς" και " Γρίβα σώσε την Ελλάδα".

Στο πλευρό της Εθνικής Κίνησης του Γρίβα βρέθηκαν από την πρώτη στιγμή όλοι οι Κύπριοι νέοι και φοιτητές που σπούδαζαν στην Ελλάδα.

Ο Διγενής έβαζε για άλλη μια φορά μπροστά τη νεολαία η οποία στρατευόταν στις υπηρεσίες του αρχηγού της ΕΟΚΑ στον πολιτικό στίβο.

Σε μια μάλιστα δικακήρυξη της η Νεολαία της Κίνησης κατέληγε με το πιο κάτω ποίημα:

Με το Γρίβα Διγενή οδηγό της
με το φως Αρετής στο πλευρό της
Η Ελλάδα θα ζήσει ξανά.
Το σκοτάδι που πάει να φύγει
Αναστάσεως λάμπεις γεννά.
Για την ένδοξη τώρα πορεία
η Νιότη που ορκίστηκε Ελλάδα
προς τη νίκη πιστά ξεκινά.